

Naam: R.B.J. Maathuis en L. Plant
Datum: 5 december 2017
Team: SE Regelgeving en Handhaving/Advies en Ontwerp
Telefoonnummer: 541091 en 541134

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Hoofdgave
Portefeuillehouder

Erfgoednota 'Zichtbaar verleden'
Binnenstad met herwonnen identiteit
I.A.M. ten Seldam

Samenvatting raadsvoorstel

De raad behandelt de erfgoednota 'Zichtbaar verleden'. Deze nota vormt het beleidskader voor erfgoed. Met de erfgoednota wordt beoogd om het erfgoed sterker te profileren en duidelijke verbindingen te leggen tussen de verschillende facetten van erfgoed (monumenten, cultuurlandschap en archeologie). Ook worden de mogelijkheden voor samenwerking beter benut. In de programmabegroting 2018 is incidenteel €10.000 beschikbaar gesteld. Het college stelt de raad voor de overige financiële effecten af te wegen bij de perspectiefnota 2018 en de begrotingsbehandeling 2019.

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met de erfgoednota 'Zichtbaar verleden', onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van financiële middelen.
2. De benodigde financiële middelen voor uitvoering van de erfgoednota af te wegen bij de perspectiefnota 2018 en de begrotingsbehandeling 2019.

Inleiding

De belangstelling voor erfgoed is de afgelopen decennia sterk toegenomen. Steeds meer zijn wij ons bewust geworden van het belang ervan voor de stad. Cultureel erfgoed geeft extra glans aan onze stad. Steeds vaker wordt het verleden gebruikt om een plek te onderscheiden en identiteit te geven. Erfgoed kan worden beschouwd als kapitaal dat door middel van goed beleid ten gunste van de stad kan worden aangewend.

Het raadsprogramma 2014 -2018 geeft aan dat er aandacht moet zijn voor de mogelijkheden van het cultureel erfgoed en de historische panden in de binnenstad. Eind 2014 is opdracht gegeven om een compact beleidskader voor erfgoed op te stellen. Belangrijke doelstellingen waren:

- Het sterker profileren van ons erfgoed.
- Het leggen van duidelijke verbindingen tussen de verschillende facetten van erfgoed (monumenten, cultuurlandschap en archeologie) in relatie tot het ruimtelijk beleid van onze gemeente.
- Het beter benutten van de mogelijkheden voor interne en externe samenwerking.

De erfgoednota is voorbereid in samenspraak met de Almeloze erfgoedorganisaties en de Stichting Almelo Promotie. Op verschillende momenten heeft afstemming plaatsgevonden. De organisaties is gelegenheid geboden om te reageren op de erfgoednota. De binnengekomen reacties zijn verwerkt.

Uw gemeenteraad is eveneens betrokken bij de voorbereiding van de erfgoednota. In september 2015 heeft een eerste politiek beraad plaatsgevonden over het voornemen om beleid voor erfgoed te ontwikkelen. Drie gefilmde interviews met Almeloze stakeholders over herbestemming, erfgoedsamenwerking en stadspromotie vormden de aanleiding voor stellingen waarover is

gedebatteerd. Uw raad heeft richting gegeven aan de beleidsdoelen. In een tweede politieke beraad in januari 2017 is een stadswandeling gemaakt langs karakteristieke monumenten en hebben raadsleden samen met erfgoedorganisaties gesproken over erfgoedthema's. Er is gezamenlijk gewerkt aan een visie op ons erfgoed. In het politieke beraad van mei 2017 heeft uw raad de conceptnota inhoudelijk behandeld. Afgesproken is, om bij de behandeling van de perspectiefnota een standpunt in te nemen over de benodigde financiële middelen. In november is bij de behandeling van de programmabegroting 2018 besloten om €10.000 incidenteel ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de erfgoednota. Uw raad heeft verzocht om de erfgoednota ter besluitvorming aan de raad aan te bieden en bij de perspectiefnota 2018 structurele dekking voor het erfgoedbeleid aan te geven.

Bij het opstellen van de erfgoednota is rekening gehouden met uw motie 'Bescherm gebouwd erfgoed' (juli 2016). Ook is het 'Manifest voor stedelijk erfgoed' (januari 2017), dat is opgesteld door ChristenUnie, D66 en GroenLinks, betrokken bij deze nota.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de erfgoednota 'Zichtbaar verleden, kapitaal voor de toekomst' ontstaat een heldere, toekomstgerichte visie op de rol van ons erfgoed. Het uitvoeren van de erfgoedagenda vergroot het draagvlak voor erfgoed en versterkt de samenwerking met lokale (erfgoed-)organisaties.

Argumenten voor

1.1 De erfgoednota biedt een beleidskader voor de omgang met lokaal erfgoed

Voor erfgoed bestaat nu geen specifiek beleidskader. De erfgoednota voorziet hierin. Het belang van erfgoed wordt erkend. Het heeft gebruikswaarde, marktwaarde, cultuurhistorische waarde, belevingswaarde, statuswaarde (dat wil zeggen: het verleent aanzien) en levensbeschouwelijke waarde. We kiezen voor een vitale en geëngageerde vorm van erfgoedzorg.

1.2 Het beleidskader bevat een duidelijke visie en strategie

Het beleidskader legt vast waar we ten aanzien van het materiele erfgoed voor gaan. Met een duidelijke visie en strategie wordt de inzet op het gebied van erfgoed duidelijk. Het biedt een heldere basis waardoor kansen beter worden benut. De visie en strategie richten zich op de volgende onderdelen: integraal en gebiedsgericht, onderdeel van het ruimtelijk beleid, economische waarde, versterking van identiteit en samenhang.

1.3 Het beleidskader sluit aan bij de landelijke modernisering van de monumentenzorg.

Landelijk is het beleid rondom monumentenzorg vernieuwd. Erkend wordt dat behoud meer is dan bescherming alleen. Daarom is het motto: 'Behoud door ontwikkeling'. Het beleidskader onderscheidt drie pijlers waarlangs we het cultureel erfgoed willen behouden. Er wordt ingezet op beschermen, benutten en beleven. Het behouden van erfgoed vormt de basis voor het kunnen benutten en beleven. Hierbij wil de gemeente een spil vormen in de lokale erfgoedsector en ziet een rol als verbinder, netwerker en facilitator van lokale initiatieven rondom erfgoed.

1.4 Het beleidskader geeft aan welke instrumenten voor de bescherming van erfgoed ingezet (kunnen) worden.

Met de motie 'bescherm gebouwd erfgoed' heeft uw raad verzocht om inzicht te geven welke instrumenten de gemeente ter beschikking staan om gebouwd erfgoed te beschermen. De erfgoednota biedt inzicht in de instrumenten die nu worden ingezet en de instrumenten die aanvullend hierop kunnen worden ingezet. Inzet van nieuwe instrumenten vraagt om extra financiële inzet.

1.5 Het beleidskader is in afstemming met lokale erfgoedorganisaties en uw gemeenteraad tot stand gekomen.

Uw gemeenteraad heeft samen met lokale erfgoedorganisaties gewerkt aan een visie op erfgoed. De erfgoednota is hiervan het resultaat.

Kantttekeningen

1.1 De doelstelling om gericht samen te werken in een erfgoednetwerk moet zich in de praktijk bewijzen

Bij de voorbereiding van de erfgoednota is contact gelegd met lokale erfgoedorganisaties. De sessies stonden in het teken van kennismaken en onderzoeken in hoeverre samenwerking mogelijk en zinvol is. De uitvoeringsagenda bevat nu vooral gemeentelijke actiepunten. Samen met erfgoedorganisaties wordt geprobeerd een integrale erfgoedagenda te vormen. Hiervoor wordt jaarlijks een erfgoedbijeenkomst georganiseerd. De praktijk wijst uit of er een solide erfgoednetwerk kan worden gevormd.

2.1 Uitvoering van de erfgoednota vraagt om extra financiële inzet. Voorgesteld wordt om dit af te wegen bij de behandeling van de perspectiefnota 2018.

De inzet van aanvullende instrumenten voor de bescherming van erfgoed en de uitvoering van een aantal actiepunten uit de uitvoeringsagenda vragen om inzet van middelen. Het gaat om een incidentele inzet van €80.000 en een structurele inzet van €35.000 per jaar. Uw raad heeft besloten om voor 2018 incidenteel €10.000 ter beschikking te stellen. In 2018 wordt een start gemaakt met de uitvoering van de erfgoednota. Uw raad wordt voorgesteld om de financiële effecten vanwege de uitvoering van deze nota af te wegen bij de behandeling van de perspectiefnota 2018 en de begrotingsbehandeling 2019.

Alternatieven

Geen erfgoednota vaststellen. Dan ontbreekt een beleidskader en uitvoeringsprogramma voor erfgoed.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

Voorgesteld wordt de financiële effecten vanwege uitvoering van deze nota te betrekken bij de behandeling van de perspectiefnota 2018 en de begrotingsbehandeling 2019.

Vervolg

Nadat de erfgoednota is vastgesteld kan gestart worden met de uitvoering van de erfgoedagenda voor zover de beschikbaar gestelde middelen daarvoor toereikend zijn.

Bijlagen

Erfgoednota (INT_61484)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

Gedaan in de openbare vergadering van 16 januari 2018,

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen